

Toimintakertomus vuodelta 2016

1. Aluksi

Vuosi 2016 oli lautakunnan 26. toimintavuosi ja vuosille 2016 - 2019 valitun lautakunnan kokoonpanon ensimmäinen toimintavuosi. Lautakunnan puheenjohtajana toimi oikeusneuvos Jukka Sippo, joka on toiminut puheenjohtajana viimeiset viisi vuotta. Varapuheenjohtajana jatkoi kärjätuomari Jarmo Hirvonen ja toisena varapuheenjohtajana toimi ensimmäistä kauttaan lautakunnan sihteerin tehtävästä varapuheenjohtajaksi siirtynyt hovioikeudenneuvos Timo Ojala. Istunto toiminta jatkui heti vuoden alusta alkaen aikaisempien käytäntöjen mukaisesti ja lautakunta järjestäytyi 13.1.2016 pidetyssä täysistunnossa.

Lautakunnan puheenjohtaja Sippo ilmoitti syksyllä 2016 luopuvansa puheenjohtajan tehtävästä vuoden 2016 lopussa. Oikeusturvalautakunnan hallinnointi siirtyi Valo ry:ltä Suomen Olympiakomitea ry:lle Valo ry:n hallituksen päätöksellä 13.10.2016. Suomen Olympiakomitea ry:n syyskokouksessa marraskuussa 2016 lautakunnan uudeksi puheenjohtajaksi 1.1.2017 lukien valittiin Ojala. Samalla lautakunnan uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin lautakunnan jäsen, asianajaja Pia Ek.

2. Ratkaistut ja siirtyneet asiat

Vuoden 2016 aikana lautakunta antoi kaikkiaan 31 ratkaisua. Annettujen ratkaisujen määrä on lautakunnan toimintahistorian kolmanneksi suurin, mutta selvästi alempi kuin huippuvuonna 2015, jolloin ratkaisuja annettiin 46. Ennen vuotta 2015 lautakunnan ratkaisujen määrä on ollut viimeisimpien vuosien aikana noin 25 ratkaisua vuodessa. Vuonna 2016 ratkaistujen juttujen määrässä palattiin siten lähemmäs pitkän ajan keskiarvoa, keskiarvo kuitenkin ylittäen.

Uusia asioita vuonna 2016 tuli vireille kaikkiaan 33. Vireille tulleiden asioiden määrä oli 15 asiaa vähemmän kuin vuonna 2015, mutta selvästi enemmän kuin vuosina 2009 - 2014, jolloin vireille on tullut vuosittain 23 - 28 asiaa.

Vuoden 2016 lopussa vuonna 2016 lautakuntaan saapuneista asioista oli ratkaisematta yhdeksän asiaa (Dnro:t UOL 25 - 33/2016). Nämä asiat ovat siirtyneet vuodelle 2017.

3. Käsittelyajat

Lautakunnan tavoitteena on ollut saada asiat käsitellyiksi ja ratkaistuiksi 2 - 3 kuukaudessa. Vuonna 2016 annettujen ratkaisujen keskimääräinen käsittelyaika on ollut 89 päivää, eli noin 3 kuukautta. Vuonna 2015 keskimääräinen käsittelyaika oli 71 päivää, eli noin 2,5 kuukautta. Keskimääräinen käsittelyaika pidentyi siten vuonna 2016 hieman edelliseen vuoteen verrattuna, ollen kuitenkin edelleen asetetun tavoitteen mukainen.

Lautakunta on pyrkinyt työssään siihen, että erityisen kiireelliset asiat kyetään käsittelemään ja ratkaisemaan tarvittaessa hyvinkin nopeasti. Vuoden 2016 aikana lautakunta on ratkaissut asian nopeimmillaan arvokisavalintaa koskevassa valitusasiassa

2 päivän käsittelyajassa (UOL 21/2016). Lisäksi kaksi muuta arvokisavalintaa koskenutta asiaa on ratkaistu 3 päivässä (UOL 18 ja 19/2016). Yhteensä 7 asiaa on ratkaistu enintään 10 päivän käsittelyajassa (edellä mainittujen lisäksi UOL 1,2,3 ja 12/2016).

Pisimpään vireillä olleen, jäsenoikeuksien rajoittamista salibandyssä koskeneen jutun käsittelyaika oli 199 päivää (UOL 27/2016) eli noin 6,5 kuukautta. Valitus ei menestynyt.

4. Kokoonpanot, ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

(a) Kokoonpanot

Lautakunta on toimivaltainen 1 + 2 kokoonpanossa. Tavoitteena on kuitenkin 1 + 4 kokoonpano, joka on lautakunnan peruskokoonpano. Vuonna 2016 ratkaistuista asioista lautakunta on ratkaissut

- 3-jäsenisessä kokoonpanossa: -
- 4-jäsenisessä kokoonpanossa: 17 asiaa
- 5-jäsenisessä kokoonpanossa 14 asiaa

Aikaisempina vuosina kolmen jäsenen kokoonpano on yleensä ratkaissut yhden tai muutaman asian vuosittain. Vuosina 2015 ja 2016 kolmen jäsenen kokoonpanoa ei ole ollut tarvetta käyttää yhdessäkään asiassa. Neljän jäsenen kokoonpanon käyttö on johtunut asian kiireellisyydestä, kokoonpanon muodostamisessa olleista ennakoimattomista vaikeuksista tai kokoonpanoon nimetyille jäsenelle viime hetkellä tulleesta esteestä. Muutoin ratkaisukokoonpano on ollut 5-jäseninen, kuten täysistunto on asettanut myös lähtökohdaksi.

(b) Suulliset käsittelyt

Vuonna 2016 ei toimitettu yhtään suullista käsittelyä. Vuonna 2015 suullisia käsittelyjä oli kaksi.

(c) Ratkaisijat ja työmäärän jakaantuminen

Ratkaistuista asioista lautakunnan puheenjohtaja Sippo on toiminut puheenjohtajana 12 asiassa ja varapuheenjohtajista Hirvonen 8 asiassa ja Ojala 11 asiassa. Hirvonen on ollut lisäksi ratkaisukokoonpanon jäsenenä 4 asiassa ja Ojala 8 asiassa.

Lautakunnan jäsenet ovat olleet mukana kokoonpanossa seuraavasti:

Aine (4), Ek (7), Halila (4), Hedkrok (6), Kajander (3), Kohtala (7), Lahti (2), Lindroos (5), Ojanen (2), Palmgren (-), Pennanen (1), Rantala (12), Rautiainen (6), Rintala (6), Salmenkylä (11), Stenius (9), Suominen (7), Timonen (-), Virtanen (3) ja Väyrynen (-).

(d) Lautakunnan sihteerien työnjako

Lautakunnassa on ollut kaksi sihteeriä vuoden 2008 puolivälistä lähtien. Juttujen jaossa sihteerien välillä on noudatettu vakiintuneesti sitä periaatteellista lähtökohtaa, että jutut pyritään jakamaan tasan molempien sihteerien kesken. Lautakunnan toimiston (Sointu

Hyvönen) kanssa on sovittu meneteltäväksi siten, että uuden valitusjutun vireille tulosta ilmoitetaan molemmille sihteereille. Juttujen jaosta on päättänyt Sillanpää ja jutut on pyritty jakamaan vuorotellen molemmille sihteereille, ellei yksittäisessä tapauksessa asian käsittely ole edellyttänyt jutun toisenlaista jakamista. Sihteerit voivat myös yksittäistapauksessa, esimerkiksi työtilanteesta johtuen, sopia jutun jakamisesta toisin.

Vuonna 2016 lautakunnan sihteerin tehtävissä jatkoi Sillanpää ja uutena sihteerinä aloitti esittelijäneuvos Ilkka Lahtinen. Vuonna 2016 annettujen ratkaisujen (31) osalta Sillanpää on toiminut valmistelijana 17 ja Lahtinen 14 asiassa.

(e) Päivystys

Kesälomakauden (viikot 26 - 31) ajaksi lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajien sekä sihteereiden kesken sovittiin erillisestä päivystysjärjestelystä siten, että lautakunta kykenee tarvittaessa käsittelemään kiireelliset asiat päivystysluonteisesti.

Päivystysasioina (käsittelyaika kummassakin asiassa 3 päivää) ratkaistiin naisten painonnoston olympiavalintoja koskeneet kaksi asiaa (UOL 18 ja 19/2016).

5. Asioiden jakaantuminen asianimikkeittäin, urheilulajeittain sekä lopputuloksen perusteella

Vuoden 2016 aikana lautakunnassa ratkaistuista asioista kaikkiaan 9 asiaa eli vajaa kolmannes koski erilaisia kurinpitoasioita. Näistä 2 asiaa koski ottelun järjestäjän vastuuta jalkapallossa ja yksi erotuomari tasoluokitusta jääkiekossa. Arvokisa- tai maajoukkuevalintoihin liittyviä asioita ratkaistiin lähes yhtä paljon eli 8. Erilaisia sääntöjen vastaisuutta koskevia asioita ratkaistiin 7. Myös sääntöjenvastaisuutta koskevista asioista yksi koski erotuomarin tasoluokitusta jääkiekossa. Kahdessa ratkaistuista asioista oli kysymys lautakunnan toimivaltaan kuulumattomasta urheilulajin sääntöjen vastaisuudesta ja yhdessä dopingin käytön vuoksi määrätystä toimintakiellosta vapauttamisesta. Lisäksi yksi asia koski jäsenoikeuksien rajoittamista. Uudelleenkäsittelyä koskevia ratkaisuja annettiin yksi ja kaksi asiaa jäi peruutuksen vuoksi sillensä.

Vuoden 2016 aikana annettujen ratkaisujen asiasisältö jakaantui seuraavasti:

(a) *asianimikkeittäin* seuraavasti:

Kurinpito

- 9 ratkaisua (UOL 7, 10, 12, 17, 20, 23, 24, 30 ja 31/2016)

Arvokisa- / maajoukkuevalinnat

- 8 ratkaisua (UOL 1, 2, 3, 6, 9, 18, 19 ja 21/2016)

Sääntöjen vastaisuus

- 7 ratkaisua (UOL 11, 15, 22, 25, 26, 28 ja 29/2016)

Urheilulajin sääntöjen vastaisuus

- 2 ratkaisua (UOL 5 ja 8/2016)

Doping

- 1 ratkaisu (UOL 14/2016)

Jäsenoikeuksien rajoittaminen

- 1 ratkaisu (UOL 27/2016)

Uudelleen käsittely

- 1 ratkaisu (UOL 16/2016)

Peruutetut

- 2 ratkaisua (UOL 4 ja 13/2016)

(b) *Urheilulajeittain* tarkasteltuna asiat jakaantuivat seuraavasti:

Jalkapallo

- 6 ratkaisua (UOL 7, 12, 20, 22, 30 ja 31/2016)

Jääkiekko

- 5 ratkaisua (UOL 15, 17, 24, 25 ja 28/2016)

Moottoriurheilu

- 3 ratkaisua (UOL 8, 10 ja 11/2016)

Yleisurheilu

- 3 ratkaisua (UOL 9, 16 ja 21/2016)

Uimahyppy

- 3 ratkaisua (UOL 1, 2 ja 3/2016)

Voimanosto

- 3 ratkaisua (UOL 6, 13 ja 14/2016)

Painonnosto

- 2 ratkaisua (UOL 18 ja 19/2016)

Koripallo

- 1 ratkaisu (UOL 26/2016)

Salibandy

- 1 ratkaisu (UOL 27/2016)

Purjelento

- 1 ratkaisu (UOL 5/2016)

Ratsastus

- 1 ratkaisu (UOL 23/2016)

Darts

- 1 ratkaisu (UOL 29/2016)

Jääpallo

- 1 ratkaisu (UOL 4/2016)

(c) *Ratkaisun lopputuloksen* perusteella jaoteltuna asiat jakaantuivat seuraavasti:

Valitus menestyi kokonaan tai osittain

- 12 ratkaisua (38,7 %)

Valitus hylättiin

- 14 ratkaisua (45,2 %)

Valitus jätettiin toimivaltaan kuulumattomana tutkimatta

- 3 ratkaisua (9,7 %)

Valitus jäi sillensä / lausunnon antaminen raukesi

- 2 ratkaisua (6,5 %)

6. Valitusmaksukertymä

Valitusmaksu korotettiin helmikuun 2016 alusta lukien luonnollisten henkilöiden osalta 200 eurosta 250 euroon ja oikeushenkilöiden osalta 600 eurosta 700 euroon.

Luonnollinen henkilö oli vuonna 2016 vireille tulleissa asioissa valittajana kaikkiaan 21 asiassa. Näissä asioissa valitusmaksuja on maksettu vuoden 2016 aikana yhteensä 5 000 euroa (5 x 200 euroa ja 16 x 250 euroa). Näistä ratkaisuista valitusmaksu palautettiin 7 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 3 350 euroa.

Oikeushenkilö oli valittajana kaikkiaan 12 asiassa ja valitusmaksuja kertyi 8 400 euroa (12 x 700 euroa). Näistä ratkaisuista valitusmaksu palautettiin 2 tapauksessa eli lopullinen kertymä oli 7 000 euroa.

Kaikkiaan valitusmaksuja kertyi siten 10 350 euroa.

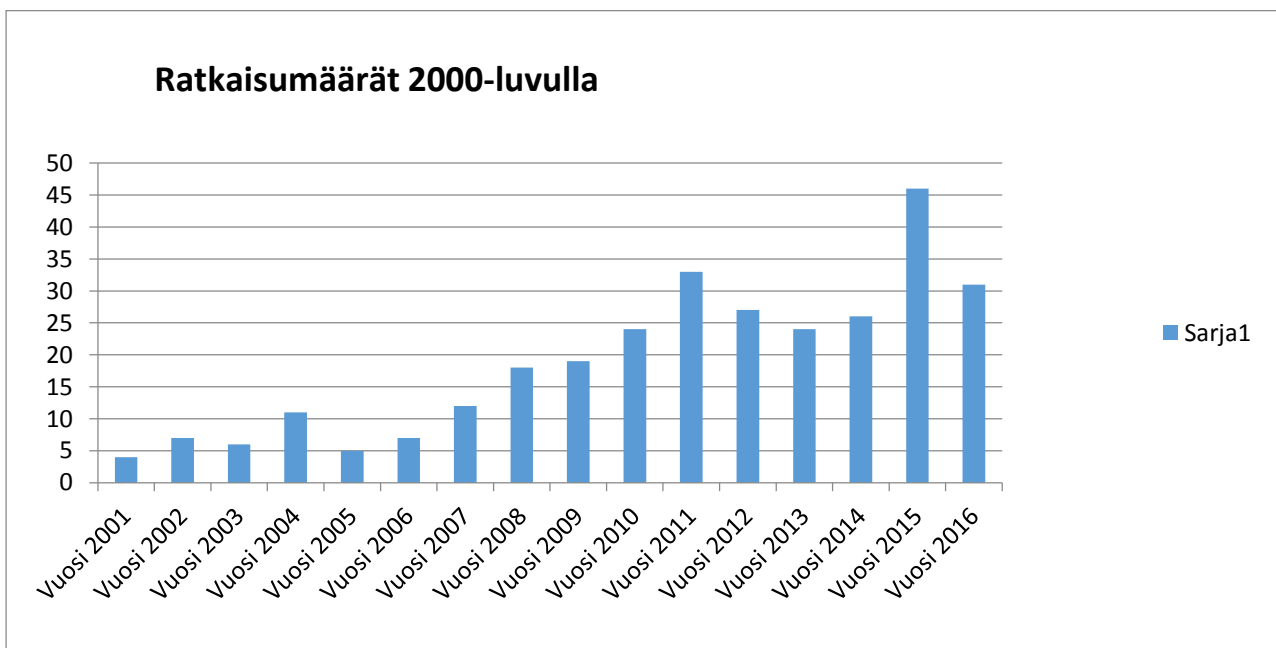
7. Ratkaisumäärien kehitys 2000-luvulla

Lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on vuoden 2005 jälkeen selvästi kohonnut. Vielä 2000-luvun alussa lautakunta antoi vuosittain yleensä alle 10 ratkaisua. Vuodesta 2007 alkaen annettujen ratkaisujen määrä on ollut selvästi yli 10 ratkaisua ja vuonna 2011 ylitettiin 30 ratkaisun raja ja päädyttiin 33 ratkaisuun. Vuonna 2012 annettujen ratkaisujen määrä oli 27, vuonna 2013 puolestaan 24, vuonna 2014 kaikkiaan 26 ja vuonna 2015 ennätyselliset 46 ratkaisua. Vuonna 2016 ratkaisujen määrä oli 31, eli huippuvuoden 2015 jälkeen taas lähempänä pidemmän ajan keskiarvoa. Ratkaisumäärien suuresta vaihtelusta (26 - 46 - 31) viime vuosina johtuen tulevien vuosien ratkaisumääriä on vaikea arvioida.

Lautakunta antoi ensimmäisen kymmenen toimintavuotensa aikana (1991 - 2000) yhteensä 50 ratkaisua. Seuraavana kymmenvuotiskautena (2001 - 2010) ratkaisuja annettiin yhteensä 113. Viimeksi kuluneen kuuden vuoden aikana vuosina 2011 - 2016 lautakunnan antamien ratkaisujen määrä on ollut yhteensä 187 ratkaisua. Lautakunta on siten antanut toimintansa aikana (1991 - 2016) yhteensä 350 ratkaisua.

Ratkaistujen asioiden määrät ovat olleet vuodesta 2001 alkaen seuraavat: 2001 (4), 2002 (7), 2003 (6), 2004 (11), 2005 (5), 2006 (7), 2007 (12), 2008 (18), 2009 (19), 2010 (24), 2011 (33), 2012 (27), 2013 (24), 2014 (26), 2015 (46) ja 2016 (31).

Ratkaisumäärien kehitys ilmenee oheisesta taulukosta:

8. Sääntöuudistus

Oikeusturvalautakunta päätti täysistunnossaan 13.1.2016 asettaa työryhmän valmistelemaan ehdotusta lautakunnan uusiksi säännöiksi. Työryhmään päätettiin kutsua lautakunnan puheenjohtaja Sippo, varapuheenjohtajat Hirvonen ja Ojala, lautakunnan

aikaisempi puheenjohtaja Pertti Välimäki, aikaisempi varapuheenjohtaja Risto Jalanko, jäsen Heikki Halila sekä lautakunnan sihteerit Sillanpää ja Lahtinen.

Sääntötyöryhmän alustava ehdotus lautakunnan uusiksi säännöiksi valmistui 31.5.2016. Lautakunta varasi keskeisille urheilujärjestöille, urheiluoikeuden asiantuntijoille ja Suomen Asianajajaliitolle tilaisuuden lausua työryhmän ehdotuksesta. Lausuntopalautteen saatuaan ja käsiteltään sääntötyöryhmä viimeisteli lopullisen ehdotuksensa lautakunnan täysistunnolle esiteltäväksi.

Lautakunnan täysistunto käsitteli sääntötyöryhmän ehdotusta uusiksi säännöiksi kokouksessaan 23.11.2016. Täysistunto hyväksyi työryhmän ehdotuksen vähäisin korjauksin ja päätyi yksimielisesti esittämään, että Suomen Olympiakomitea ry vahvistaa lautakunnan uudet säännöt ehdotuksen mukaisesti. Sääntöjen vahvistamista koskeva esitys toimitettiin Suomen Olympiakomitea ry:lle 9.12.2016. Lautakunnan työjärjestys on tarkoitus uudistaa sen jälkeen, kun lautakunnan uudet säännöt on hyväksytty. Työjärjestyksen muutosta koskeva luonnos on valmisteltu samassa yhteydessä sääntömuutoksen kanssa ja työjärjestyksen muutosta on tarkoitus käsitellä erikseen vuoden 2017 aikana pidettävässä täysistunnossa.

9. Tavoitteet vuodelle 2017

(a) Työmäärän tasainen jakaantuminen

Lautakunnan jäsenten suhteellisen suuri lukumäärä ja toisaalta ratkaistavien asioiden suhteellisen vähäinen määrä edellyttää erityisen huomion kiinnittämistä työmäärän mahdollisimman tasaiseen jakaantumiseen jäsenten kesken. Työmäärän tasaisen jakaantumisen lähtökohta pyritään ottamaan huomioon kokoonpanoja vahvistettaessa.

(b) Käsittelyajat

Keskeinen tavoite on edelleen se, että vireille tulevat jutut käsitellään viipymättä. Tämän johdosta lautakunta kiinnittää huomiota käsittelyaikoihin ja loppuvuonna myös seuraavalle vuodelle siirtyvien asioiden määrään. Keskimääräisenä käsittelyaikana normaalissa valitusasiassa on pidettävä noin 2 - 3 kuukautta. Pääsääntöisesti lautakunta ratkaisee asiat 5-jäsenisessä kokoonpanossa, ellei erityisten syiden vuoksi pidetä tarkoituksenmukaisempana asian ratkaisemista 3- tai 4-jäsenisessä kokoonpanossa.

Lautakunnan tulee varautua myös kiireellisten asioiden käsittelyyn siten, että tarvittaessa ratkaisu voidaan antaa muutamassa päivässä valituksen vireille tulosta. Tämä edellyttää myös jäsenten joustavuutta ja valmiutta osallistua kiireellisten asioiden käsittelyyn. Lomakausien ajaksi lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat sekä sihteerit sopivat erikseen päivystysjärjestelyistä. Tämä koskee erityisesti kesälomakautta.

(c) Ratkaisujen julkaiseminen

Lautakunta julkaisee kaikki ratkaisut. Asian valmistelusta vastannut lautakunnan sihteeri huolehtii, että ratkaisuille annetaan lähtökohtaisesti vahvistetun asiasanalistan mukaiset asiasanat.

Lautakunnan ratkaisut julkaistaan lautakunnan nettisivuilla. Julkaisemista varten asianosaisina olevien luonnollisten henkilöiden nimet pyritään korvaamaan kirjainsymboleilla (A, B jne.) Ratkaisuja julkaistaessa kiinnitetään muutoinkin huomiota asianosaisten yksityisyyden suojaan. Erityisesti nimien anonymisoimisesta kirjainsymboleille tulee huolehtia doping- ja kurinpitoasioissa sekä alaikäisiä urheilijoita koskevissa asioissa.

(d) Vaikuttavuus

Lautakunta on viime vuosina saanut lisääntyneitä julkisuutta. Lautakunta pitää kotisivunsa ajantasaisina ja suunnittelee tarvittaessa yhteistyössä Suomen Olympiakomitea ry:n tiedotuksen kanssa oikeusturvalautakunnan tiedottamista koskevat linjaukset.